

„Edinost“

iz naša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložne naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvd.); v Trstu pa po 8 stotink (4 nvd.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana. osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Nemški carinski načrt.

I.

Pod vplivom in pritiskom Nemčije so prišle v svet razne novosti, ki so bile in so še dandanes usodopolne stvari za našo državo. Na željo in pritisk Nemčije je pred 22 leti nastala ona usodna trozveza, ki je vsako posamezno, sestavljajočo jo državo stala nešteti milijonov — za ohranjenje miru, katerega je ravno Nemčija sama najbolj potrebovala, da je mogla po svoji razširjeni in skrpani državi izvesti one najnujnejše in najpotrebnejše stvari, ki so neobhodno potrebne za ednotno skupno delovanje mnogih držav in državie pod eno samo veliko firmo. Nemčija je potrebovala mir, da je mogla vrediti svoje notranje posle in k temu sta jej morali pomagati Italija in Avstro-Ogrska. Ko si je Nemčija vredila svoje notranje stvari — politični del — hotela je zboljšati tudi svojo ekonomično stališče! Francozke milijarde so bile posle; zlata veljava, katero je bila Nemčija uvela takoj po združenju, je pričela trpeti — treba je bilo dobiti nove opore! In zopet je morala trozveza doprinesiti svoje žrtve!

Nemčija je zahtevala in Avstro-Ogrska in Italija sti morali skupno z Nemčijo — 6. oziroma 10. decembra 1891 — z Belgijo in s Švico skleniti trgovsko pogodbo za 12 let, ki je bila za Nemčijo skrajno ugodna in vsled katere je ta poslednja neizmerno veliko pridobila na gospodarskem polju. Nemška industrija in trgovina sti se povzpeli do vrhunce. Nemški izdelki so izpodrinili vse druge inozemske ne le doma, ampak tudi drugod; znamka »made in Germany« si je pridobila ime po vsem svetu.

Do tega velikanskega koraka in vspeha pa je Nemčiji v prvi vrsti in vedno, če tudi indirektno, pomagala le trozveza. Takoj po ustanovitvi one trgovske pogodbe v decembru leta 1891, v kateri je morala naša država dovoliti usodopolnih koncesij na desno in levo — dovoliti Italiji uvoz vina (vinska klavzula), nemški industriji pa odpreti vsa vrata na stečaj — je zahtevala Nemčija še drugo žrtev!

Ta žrtev je bila in je — zlata valuta! Nočemo reči, da je bilo Nemčijo sram biti v zvezi z državo, ki ima srebrno vrednoto in prisiljen kurz, a da se v taki državi ne da tako lepo in gladko tržiti in konkurirati; da je težko uvažati blago iz dežele, ki ima zlato vrednoto, v drugo, ki ima tako rekoč le papirni denar, — ob enem pa vendar le precej industrije in pa polno pogojev za razvoj iste: to je Velenemčija uvidela takoj — in pri nassu sklenili uvesti zlato veljavo!!!

PODLISTEK

Zalagarjev Johan.

Izvirna slika.

Spisal Dreje s Krasa.

Karlinea jo je pograbila, pomencala nekoliko z rokama saje z nje, nesla k ustom in jo prav hlastno ugriznila, da je precejšen kos odletel za zobe. Mahoma pa je zopet odprla usta na stečaj in pahnila iz njih debel pramen sape, da se je kar zakadilo. Repa je bila namreč pregorka; spekla jo je v jezik in morala jo je z njim premetavati z jednega kota v drugi, dokler se ni slednjič repa ohladila vsled mrzlega pihanja.

— Akramigi-mohor! Gorka je, gorka, ta hudimer bi mi bil kmalu vsa usta oparil — začela je spet, ko je pogoltnila prvi kos.

— E, na ognju je bila. Pa saj veš, ne gubi časa, saj jo lahko medpotoma poješ. Bog ne zadeni, da bi kdo naju naletel tukaj;

Leta 1892. so prve krona zagledale luč sveta, srebrne — manj vredne, so našle preko e. kr. blagajna pot med ljudstvo in krožijo, da je veselje; ali zlate krone — ta pravi naš, zakoniti denar, je bilo prvi dve leti videti vsaj v oknih kakega menjevalca-bankirja, pozneje pa so postale prava rariteta. Širši sloji se niso dosti menili za to; ljudstvo je računalo tudi nadalje še vedno le v goldinarjih in srebru, krone so postale drobiž kakor so tudi v resnici, a zlate krone so ostale, kakor že rečeno, le — neizpolnljiva želja. Ni ga bilo in ga ni bilo ugodnega časa — ali bolje rečeno: možnosti ni bilo, da bi v nas izvedli zlato veljavo! Konečno je vendar prišel tisti zlati čas! Slučajno seveda — ko so v Nemčiji ex offio, na neki ukaz, pričeli z novim vekom (ostali svet pa je govoril, da je to le zadnje leto stoletja), so uveli pri nas obligatorično »kronsko veljavo«, ali vrednoto — na zlati podlagi, a brez zlata! Vse se je izvršilo mirno in tiho, brez hrupa; večina ljudstva se je bila tekom let popolnoma privadila računati na ta način, da sti dve kroni enakoveljavi enemu gld., torej ni presenetilo mase to obligatorično kronsko računanje. Kdor pa je računal, recimo površno, in primerjal novi kurzni list, nove notacije, je opazil nekaj znamenitega, kar hočemo opisati tu.

Z uvedenjem novega denarja so morali po zakonu o kronski veljavi (1892) iz prometa razni komadi in sicer — iz tehtnih vzrokov. Tako, na primer, so morali izginiti komadi po $\frac{1}{4}$ gld., ker so v velikosti podobni kronam; nadalje komadi po 2 gld., ker so v velikosti podobni 5 kronam. Ze tukaj vidimo, da je vrednost našega srebrnega denarja — padla! Izginiti pa morajo, oziroma ne bodo se več kovali zlatov po 8 gld., ki so popolnoma enakoveljavi z »Napoleoni« in drugače imenovanimi komadi, ki se kujejo na podlagi latinske zveze in so po vrednosti veljali vedno 20 frankov.

Torej 8 gld. v zlatu je bilo prej enako 20 frankov in dandanes tudi še; ali 8 gld. v zlatu ne stane 16 kron v zlatu, ampak K 19-04. Iz tega se pa da izračunati, da naša država, oziroma kdo drugi pri tej operaciji, dobiva 17%; seveda, če kdo dobiva, mora nekdo drugi zgubljati in to smo mi državljan! Jasnó je, zakaj financa še dandanes dobiva carino v zlatih goldinarjih in ne v kronah! Da pa ne gremo dalje, hočemo omeniti na kratko le še to. Vsled ugodnih bilane naše izvozne trgovine zadnjih časov in seveda vsled ugodnega ekonomičnega položaja prišlo je do tega, da je naša šepava valuta prišla do tega, da je zlato notiralo al pari, da so bili in so še »Napoleoni« po K 19-04, kar tvori pariteto po

kaj bi utegail izemiti iz tega ta hudobni svet!!

— Kako se me bojiš! Le miren bodi!

— Miren? Corpo di bacco! —

— No, saj ni taka sila. —

— Sila je sila, prav skrajna sila, da se izkidaš; na, tukaj imaš še eno repo in na še eno, pa pojdi v božjem imenu, kamor hočeš, — tja v kak senik ali listajak. Mrz bo nočoj, torej le podvizaj se! —

— Vidim, da si me sit; ako ni drugače pa grem. Z Bogom! Bog ti povrni! —

— Z Bogom hodi, pa glej, da ne zaviješ v kak zid ali jarek!

* * *

Prva skrb Johanova, ko je porezal repi bizgee in jo pometal na kupček, kakor smo omenili, je bila ta, da je poiskal primeren prostor, kjer bi postavil temelj svojemu ognjišču. Sreča je hotela, da je bil prav blizu,

zlati relaciji. Ker je to ugoden moment za nakup zlata, mislilo se je na to resno in ni dolgo temu (okrog 1 m.), kar je o tem govoril in poročal glavni tajnik avstro-ogrske banke in priporočal nakup zlata v pokritje in definitivno izvedenje zlate valute v naši monarhiji.

Kar na enkrat pa je prišla vest, da Nemčija misli uvesti novo carinsko tarifo, s katero izvozu naše monarhije odreže roke in noge! Glavni naši izvozni predmeti bi morali plačevati velikansko večjo carino nego prej, naš izvoz bi se izdatno znižal in naša bilanca tudi! — To pa spravi našo mlado in nežno zlato valuto, ki ima ravno najboljšo voljo postati to, kar še ni — v strašansko zadrego. In kdo dela to? Naš prijatelj, naša zaveznica!!! — Sedaj je jasno menda! In zakaj je Nemčija storila to, oziroma hoče izvesti to? Zakaj ta brezobzirnost ravno do svojih dveh zaveznic, Italije in Avstro-ogrske?! Zato, ker jih več ne rabi! Nemčija je postala močna politički in gospodarski — je velika firma in nima več potrebe — javnih kampanjonov; sleeping partner-je (tihe sodruge) pa ima sedaj še — kakor jih je imela tudi poprej, ne da bi bila javna sodruga vedela zanje! — In to je sedaj ona sama jasno in natančno povedala v novem carinskem načrtu — da si le načrtu!

Razne postavke — suhe številke govore in tolmačijo molčanje in delo 22 let in kažejo s prstom na — nekaj, česar mi ne vidimo!

Slavnost razvitja zastave pevskega društva „Kolo“ dne 21. julija 1901

(Dalje.)

V zahvalo tu slovo.

Tajnik pevskega društva »Ljubljana«, brat Rado Šturm, je z odra doli spregovoril nekako tako-le:

Predragi primorski Slovenci! Cenjeni bratje Kolaši! Minule so zlate ure našega bivanja mej Vami, in v prijetno in sveto dolžnost si štejem, predragi bratje, da se v tem slovesnem trenutku, ko vidim poleg sebe zbrane tisočere glave zavednih boriteljev ob sinji Adriji, poslovim od Vas imenom vsega društva in kar najiskreneje. Veselo nam je utripalo srce, ko smo v Ljubljani poseli v železniške vozove, in komaj smo pričakovali, da stopimo na tržaška tla. In to popolnoma opravičeno, saj smo bili prepričani, da obiščemo brate, kakoršnjih zastoj iščemo drugod širom slovenske domovine; brate, ki ne

skoro bi rekel, tik kupčka v zid uzidan precej velik kamen, ki je se svojim prednjim licem jako primerno ozadje ognjišču. Johan si ga je ogledal.

— Dober bo — dejal je — zdaj pa še dva krajnika! —

Tudi s tem si ni dal mnogo posla; izbral si je precejšen, bolj četverooglat, podolgat kamen na zidu, nagnil ga do ravnotežja, ozrl se, ni li kake zapreke za njim, potegnil ga k sebi in naglo odskočil. Kamen je pal in se zaril za palec globoko v zemljo.

Korajza velja! — Pljunil je parkrat v pest in pomencal žuljavi roki. Sklonil se je polagoma, nekam tako, kakor bi ga bolela hrbtnica, prijel kamen ob straneh, privzdignil ga nekoliko in je konce svojih prstov utaknil pokenj.

Prevahil ga je dvakrat, trikrat in kamen je ležal na licu mesta, kjer ga je spretna Johanova roka okrenila tako, da se je se svojim zadnjim koncem tikal skale v zidu, ali

poznajo nobenega političnega nasprotstva; brate, ki delujejo skupno le za svoj obstanek. Prišli smo, dragi bratje, v skromnem številu, a nismo prišli radi tega, da bi se zabavali, ne da bi s svojo navzočnostjo poveljavali Vašo slavnost, prišli smo, ker nas je v to silila naša sveta narodna dolžnost. (Tu je govornik izražal svoje obžalovanje na tem, da je Ljubljana tako skromno zastopana na tej impozantni slavnosti in je nadaljeval): Nepozabni so nam dnevi, ko ste Vi Tržačani prihitali v Ljubljano na razvitje zastave našega društva. Posebni vlak Vas je bil pripeljal sto in sto zavednih Slovencev od obali Jadranskega morja. Kdo je pohitel prvi v Ljubljano, ko je slovenska umetnost prvič nastopila javno? Zopet tržaški Slovenci; in zopet posebnim vlakom! Ne bom dalje slavil, dragi bratje, Vašega rodoljubja... (Tu je govornik zopet rekriminalni radi nesrečnih razmer na Kranjskem, ki so krive, da Ljubljana ne more vrniti Tržačanom za vse njih dokaze slovenske vzajemnosti. Potem je govoril dalje): Kako lepo je videti Vas, ki tako združeno delujete za procvit milega nam naroda! Kako veselo utripuje človeku srce, ko vidi, v kakij bratski zvezi deluje tu učena glava advokata, profesorja ali drugega odličnjaka z žuljavo roko priprostega delavca! In narodu, ki ima na meji svoje domovine take sinove, je osigurana bodočnost — tak narod ne more propasti! Komu ni danes vzkipela kri od radosti, ko je videl, kako mogočno, kako slovesno se je dvignil novi prapor proti nebu?! Komu ni radosti utripalo srce, ko je videl, kako veličastno je danes slovenska himna slavila svoj triumf?! Kako naj bi ostal človek hladan, ko je zrl plapolajočo zastavo, a iz tisoč in tisoč grl žul urnebesni »Živio« in »Slava«?! Pri Vas, dragi bratje, so nam je učiti solidarnosti! Danes naj bi prišli semkaj vsi narodni nasprotniki, katerim so utihnili glasovi, nasprotniki, katerim je danes zmanjkalo sape — in na lastne oči bi gledali ta narod, katerega ne morejo omajati vsa nasprotstva njihova, kakor viharji in valovje ne morejo omajati stoletne sive skale ob morju Jadranskem! Dokazali ste, kaj zmorete! Ti pa, drago »Kolo«, bodi ponosno na ta praznik, kajti krst tvoje zastave je bil tak, kakor ga morda ni imelo dosedaj še nobeno društvo na Primorskem. A tudi Kranjske in druge slovenske pokrajine so videle še malo takih praznikov: Mi peveci »Ljubljane« poneseemo seboj v metropolo slovensko najlepše spomine. Globoko v naša srca zarisane bodo nezabne ure našega bivanja med Vami! Istotako bo v kroniki našega društva zapisan ta dan z neizbrisnimi črkami. Že vsprejem na kolo dvoru nas je uveril, da smo dobro došli; ali

bolje rečeno »zglavnjika«, kakor jej je baš Johan pravil.

Na slični način, da-si nekoliko od dlje, privahil je drugi krajnik, kateremu je odmeril vsposedno mesto na levi strani prvega, kako poldrugo ped preč, in ognjišče je stalo pred njim v vsej svoji popolnosti.

Skoraj se mu ni mogel načuditi, niti domisliti si, da ima še toliko umetniške spretnosti v sebi.

Dvignil se je na to na kvišek, ozrl se na okolo in je se svojimi malimi očmi premotril govedo. Predrzn »Lisa« se je krotko pasla po otavi, le na nasprotni strani je ležal len od dolgočasne paše, »Rmen« pod zidom in prežvekoval, da so se mu bele pane in sline cedile iz gobca. Opazivši ga je zakričal nanj, naj vstane, a ker ga vendar ni hotel, ubogati, vzel je šibo in šel z njo nad »Rmena«.

(Pride še.)

ni mi dano dovoljano zgovornosti, moj duh je preslab, moje sree prenapolnjeno z radostnimi in srečnimi čutili, da bi se Vam zamogel primerno zahvaliti na nadaljni časti, ki ste jo skazali našemu društvu. Če bi Vas kedaj zopet pot dovedla v naše mesto, potem bomo skušali, da Vam povrnemo nekoliko to Vašo slovansko gostoljubnost. Sprejmite našo iskreno zahvalo, sprejmite še enkrat iskren pozdrav od društva, ki ne pozna političnega nasprotstva, kateremu je vsakdo drag, samo da je Slovenec, od društva, čegar glavni smoter in cilj je prosih slovenske pesmi na domačih tleh in tudi preko meje slovenske domovine, društva, katero Vam ostane zvesto - udano vsikdar! Iz globine svojega srea, iz srea vseh navzočih bratov - pevcev »Ljubljane« Vam kličem presrečen: z Bogom in do skorajšnjega svidenja!

To navdušeno, res iz globine srea govorjeno besedo v slovo je spremljalo občinstvo neprestanimi živjo-klic in viharim ploskanjem. (Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 31. julija 1901

Deželni zbor istrski. Torej v znamenju viharjev! Signori so se torej osokolili zopet. Je-li to učinek izpolnjenja »izvestnih pogojev« od strani slavnoznanega zistema v Primorju?! V prvi, otvoritveni seji, ko so signori bežali iz dvorane, so bili duhovi nekako potlačeni in je vladala mučna tišina. Včeraj pa se je vršila zopet vesela vojna. V bojnih vrstah stili stali galeriji in za njima je hrumela večina sama. Manjšina je zopet morala okusiti vse sladkosti istrskega — parlamentarizma!!

Gospodje se torej čutijo zopet trdne v sedlu. Saj je bilo evidentno, da so signori sami — seveda se jim je moral g. vladni zastopnik poprej ponižno pokloniti — uprizorili in vodili večerajšnje divjanje na galeriji. Saj je glasoviti Bennati kar očitno dajal znamenje galeriji, kdaj naj prične! Kar podrsnil je s podplatoma po tleh!! Da jih le ni sram! Le stranka, degenerirana popolnoma, ki je zgubila vso sramoto, more tako pobalinski profanirati pojmi in institucije parlamentarizma!! Ni jim bilo dosti, da so manjšino izključili iz vseh odsekov, kar je pljuska v obraz parlamentarizmu, negiranje običajev v vseh drugih parlamentih in naravnost nedostojno poštno stranke. Ni jim bilo dosti, da so shrumeli nad Laginjo kakor divjaki, ker je storil nekaj, kar je bil dolžan storiti, dolžan ne le sebi in svoji stranki, ampak seboj **važnosti stvari**, za katero je šlo (urejenje pravnih razmer učiteljev) — ni bilo dosti, ampak nazadnje so signori, ki bi morali biti svet in poosebljenje inteligence v deželi, psovali naše — legitimne zastopnike naroda — sšavi, s sužnji!! In taki — signori! spolnjuje vlada »izvestne pogoje«!!!

Evo vam izvirno došlo nam poročilo o večerajšnji seji:

Sinočnja seja deželnega zbora istrskega naznanjena je bila poslancem za 30. julija ob 5. in pol uri popoldne.

Naši poslanci so prišli polnoštevilno že ob 3. uri popoldne v Koper. Italijanska večina je že bila v Kopru, kjer je imela klubsko sejo ob 1. uri popoldne. Manjšina z deželnim glavarjem in vladnim komisarjem se je podala točno ob 5. in pol uri v zbornico dvorano. Večine pa le ni hotelo biti, da bi se nahajala v klubski sobi tik zborovalne dvorane.

Še le potem, ko se je bil deželni glavar parkrat podal mešetarij in ko se je e. kr. vladni zastopnik, namestništveni svetovalec Fabiani tudi osebno šel pokloniti v ponižat v klubsko sobo večine, prišla je večina v številu 13 (manjkalo jih je torej 8) v zbornico dvorano. Dež. glavar Campitelli je otvoril zborovanje ter je konstatiral sklepčnost zbornice. Seveda se je zgodilo to samo v italijanskem jeziku. Pomenal je tudi nekaj, zakaj je še le danes prišlo do možnosti odprtja zbora in prešel takoj na dnevni red. Na to so volili zbornične tajnike, revizorje in različne odseke. Manjšina je zopet hotela pokazati tu skromnost in spravljivost: želela je namreč spraviti v razne odseke le po enega člana in vse druge žene je bila pripravljena voliti iz italijanske večine, katera pa je, kakor po navadi, popolnoma prezrla slovansko manjšino in — večino prebivalstva. Čitali so se predlogi, katere je manjšina že zadnjič, ko so Italijani štrajkali, izročila predsed-

ništvu. Predsednik je prečital tudi izjavo manjšine, zakaj se udeležuje tega zasedanja. (Ta izjava je bila že svoječasno objavljena v našem listu.) Nadalje je prečital razne došle spise. Do tu je šlo vse gladko.

Deželni asesor dr. Chersich je čital resolucijo deželnega odbora, da ne vsprejme vladine ponudbe glede doklade na žgane pi-jaje. Na to se je oglasil za besedo tudi »sladkozviti« dr. Rizzi, ki je hotel, da bi takoj razpravljali o tej resoluciji kakor nujnem predlogu. Večina je vsprejela Rizzijev nasvet in stvar bi bila res prišla v razpravo, da ni dr. Laginja poučil gospode, da ne umejo z borskega pravilnika, ki določa (§ 37), da se nujnih predlogov ne more razpravljati, ako ne glasuje za nujnost tričetrt navzočih poslancev, česar pa večina ne tvori, ker je njih navzočih le 14 (tekot se je došel v zbornico tudi dr. Gambini) in to ni še tričetrt od 23. Na to je vsa večina pala v mučen molk in sam predsednik je priznal, da ima dr. Laginja prav in je bil za to, da se resolucija dež. odbora izroči politično-ekonomičnemu odseku.

Na red je prišla potem zakonska osnova o urejenju učiteljskih plač in pravnih razmer učiteljev. Ko je predsednik izjavil, da smatra zakonsko osnovo že za prvo čitanje tem potom, da jo dež. poslanci imajo že tiskano v rokah, dal je čitati nujni predlog poslanca Spinčiča o tej stvari (priobčen že v »Edinosti«).

Deželni glavar je menil o tej priliki, naj bi posl. Spinčič odstopil od nujnosti svojega predloga in da bi se ta predlog izročil v razpravo o priliki glavne razprave. Tu je vstal gosp. Spinčič ter je izjavil, da se pridružuje menenju deželnega glavarja. To izjavo je podal g. Spinčič v hrvaškem jeziku. Zdaj je bil ogenj v strehi. Zgornja galerija, na kateri se gospoda, je začela bučiti, žvižgati, izzivati tako, da Spinčič ni mogel pregovoriti niti par besed. Vrišč je bil tak, da je bil predsednik prisiljen, dati izprazniti spodnjo galerijo, a na zgornjo galerijo se niti ozreti ni hotel! (Spodnja galerija se je o tej priliki vedla popolnoma mirno.) Poslanec Spinčič je skušal dvakrat, trikrat, da bi ponovil svojo izjavo, a ni bilo mogoče, ker je zgornja galerija tudi po izpraznjenju spodnje razgrajala še vedno. In ko so slednji izpraznili tudi to, je pa začela zadnja rezerva, t. j. italijanska večina sama, kateri je načeloval glasoviti Bennati! Vse zbornice se je polastila taka nervoznost, da so jim poslanci manjšine lučali vsakovrstne psovke, kakor n. pr.: Mandić: takini, dr. Dinko Trinajstić: capo-banda, Spinčič: ne bi jeli kruha, da ne znate hrvaški, Laginja: vsaki dan govorite hrvaški, da dobite kruha, Kompare: non vi piace la nostra lingua, ma vi piaceano i nostri borri! (Ne ugaja vam naš jezik, a ugajajo Vam naši borci!) Dr. Laginja: ci avete preso la parola, ora la prendiamo noi a voi! (Prej ste vi vzeli nam besedo, sedaj jo jemljemo mi Vam!)

Na to je manjšina zapustila zbornico, zбоk česar je ista postala nesklepčna, tako, da posl. Benatti, ki se je bil priglasil za besedo, ni mogel faktično govoriti. Izhajajočo manjšino so spremljali s klici: »fora i šciavi!« do zborničnih vrat. Po ulici je bilo vse mirno. Tako se je zaključila ta prva seja po komediji eksodusa. —

Za jednakopravnost Čehov na Niže-Avstrijskem. V nedeljo so češki narodni socialisti na Dunaju zopet priredili velik shod proti znanemu predlogu poslanca Kolisko v dež. zboru Niževavstrijskem, s katerim so zahtevali predlagatelji, da v tej pokrajini more biti le nemščina učni jezik. Shod minole nedelje je zopet tolažljivo znamenje o zdravilni evoluciji, ki se je začela vršiti v čeških socialistih. Energija, s katero so začeli le-ti nastopati, jim dela vso čast! S tem ne vrše le dolžnosti do naroda, ampak tudi do svojih načel in do svojega programa. Kajti to je in ostane neomajljiva resnica, da le preko narodne enakopravnosti vodi pot do pomirjenja med narodi in do možnosti, da se bo tudi pri nas družba posvečala reševanju izključno le socialnih in gospodarskih problemov. Kdor hoče to slednje, mora hoteti tudi ono prvo: narodno enakopravnost. In logično torej tudi b o r b o za enakopravnost.

To spoznanje prodira v čeških socialistih bolj in bolj. Od todi nenavadna energija v njih nastopanju za prava češkega jezika.

Na shodu minole nedelje je nastopilo več govornikov, ki so vsi najodločneje odklanjali prej omenjeni zakon. Govornik Stri-

brny je rekel, da je ta zakon juristično nedopusten, ker je protiven § 19. osnovnih zakonov in bi ga tudi najhujši sovražnik naroda češkega ne mogel predložiti v sankeijo. V pedagoškem pogledu da je ta zakon nezmišeln, s človeškega stališča pa najbrutalnejši čin surovosti proti otrokom, ki se ne morejo braniti. (To je poštna beseda! To je res človekoljubno! Taka beseda je — socialistična.) Nadalje je govornik povdarjal potrebo, da se v borbi proti ponemčevanju treba postaviti na **podlago slovanske misli**. (Ali ste čuli, vi tržaški slovenski socialisti!) Istotako je rekel govornik Živny, da proti ponemčevalnim tendencam treba nastopiti z ojačenjem slovanskih idej. — Urednik Janča je izvajal, da vlada uravnava svoje postopanje le po ozirih na Nemce in Nemčijo. Z avtonomnim carinarskim tarifom je prišel polom ofeijelne politike državnih ozirih na Nemčijo, in takov polom doleti tudi notranjo politiko, če bo vlada sledila nemški samooblastnosti kakor da je to zakon in zakonitost.

V vsprejeti resoluciji je shod povdarjal, da je predlog Kolisko v nasprotju z zakonom ter je protestoval proti temu izbruhu nemško-nacionalnega šovinizma. Ob enem svari resolucija vlado, naj tega zakona ne predloži v sankeijo, ker bi s tem češki narod potisnila v skrajni odpor. — Shod so zaključili s pevanjem čeških narodnih pesmi.

Zopet in zopet pa treba povdarjati na adresu slovenskih krščanskih socialistov, da je ta brutalni čin surovosti vsprejela krščansko-socialna večina deželnega zbora Niževavstrijskega!!

Rusko časopisje o novem nemškem carinarskem tarifu. Rusko časopisje je sprejelo jako hladno vest o novem nemškem carinarskem tarifu, in izvajal, da bo isti imel za Nemčijo nedoglednih posledice; druge države pa, ki bodo prizadete po zvišanem tarifu, bodo morale seveda primerno odgovoriti. S političnega stališča da bo ta korak pomenjal konec trozveze. Ako se dosedanje trgovinske pogodbe z Nemčijo ne bodo mogle obnoviti, sledilo bo temu tudi drugače združenje evropskih velevladi.

Parcijalna kriza v italijanskem ministerstvu. Načrt finančne reforme, ki ga je italijanski minister Wollenborg predložil kabinetu, gotovo ne dobi kabinetnega odobrenja, temu bo posledica ta, da Wollenborg izstopi iz kabineta. Simptomatično je, da mora ravno Wollenborg, ki se je bil odločil za izvedenje potrebnih radikalnih reform, izstopiti iz kabineta.

Tržaške vesti.

Nova odvetniška pisarna. Gospod dr. Edvard Slavik otvori s 1. avgustom t. l. svojo odvetniško pisarno v ulici Molin piccolo 3. Telefon 870.

Grom in strela! To je bil danes vroč dan. Pravi kritičen — Falbov dan. V »Slovenca« je gromelo in treskalo proti nam, v »Soči« pa so se razvezali kar vsi elementi! Tu so švigale strele nad našimi glavami, da nam je kar vid jemalo. Pravi čudež, da smo še živi!

Za danes priporočamo našim čitateljem najnujnejše, naj pazno prečitajo večerajšnjega »Slovenca« in večerajšnjo »Sočo«. V »Slovenca« najdejo — resnicoljubno dušo, ki pač pripoveduje, da smo rekli, da napredna stranka na Kranjskem ni nikdar metala tržaškim Slovincem polen pod noge, ki pa potajuje, da smo to izjavo omejili z **debelo tiskanimi besedami: Nemcu na ljubo!** — V »Soči« pa sreča čitatelj — plemenito dušo, ki svojo plemenitost kaže s tem, da nam oči, da v Trstu imamo vedno pred očmi svoje **siromaštvo** nasproti vsemožni tržaški sinjoriji!

S ponovljeno prošnjo do čitateljev, da bi nikakor ne zamudili čitati »Slovenca« in »Soče«, odstopamo besedo našem dopisniku, ki je izzval grom in strela nad naše glave.

In vendar je prišla zapreka! Vrtna veselica, katero odnaša ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda že od 30. junija do 12. avgusta, prenesti se je morala zopet na 18. avgusta, ker 11. agusta bo imelo baje »Delalsko podporno društvo« svojo obletnico.

A 18. avgusta nam ne čudese nikdo! Tedaj bo res veselica v velikem štilu, na kateri bodo sodelovala razna pevska društva, goslači, naši najboljši diletantje itd. Podrobnosti priobčimo pozneje. Zdaj le toliko v obvestilo, da jih pride vsaj polovica kolikor jih

je bilo na slavnosti pevskega društva »Kolo«.

Sila je velika in pomoči ni druge, nego v nas samih.

Na slavnost »Kola« sta došla še nastopna dva brzajavna pozdrava:

Prigodno današnjeg bratskog slavlja iz hrvatske Atene kliče gromki živelo »Kolo«, želeči najbolji uspeh, srečno budućnost slovenskoj pesmi i zastavi u Trstu.

Hrvatsko pjevačko društvo »Gundulić« v Dubrovniku.

Zagreb, 20. lipnja 1901.

Slavnom odboru pevskega društva »Kolo« u Trstu.

U posjedu Vašega cenj. poziva od 1. maja t. g. žalimo osobito, što nismo u stanju odati za istom, naime sudjelovati sa našim pjevačkim sborom kod slavlja razvicia Vaše dične zastave, s razloga što se naš sbor sastoji iz samih trgovačkih namještenika a poznato će Vam biti, da je pripadnicima ovog stališa sloboda veoma ograničena, tako da je pojedincima teško izposlovati i najkraći dopust.

K Vašoj slavi želimo Vam iz dna srca najbolji uspeh, neka pod razviti se imajućim barjakom krasna slovenska pjesma ori i oduševljuje svjest narodnu mile braće naše! Uz srdačan bratski pozdrav

Hrvatsko trgovačko društvo »Merkur«.

Iz-pred deželnega sodišča. Včeraj so stali pred sodniki trije italijanski podaniki, obdolženi radi razaljenja veličanstva in radi anarhističnih izrekov; bili so to 25-letni Emil Ugolini, 21-letni Dino Ugolini in 21-l. Alfred Violini, vsi trije iz Cesene v Italiji. Iz tega, kar so soglasno izpovedale priče, je bilo dokazano, da so vsi trije prepevali anarhistične pesmi, imeli anarhistične pogovore in da so zasramovalno govorili o našem cesarju in naši državi. Sodni dvor je obsodil Emila Ugolini na 4-mesečno, Dina Ugolini na 5-mesečno in Alfreda Violinija na 6 mesečno težko ječo in na iztiranje iz naše države po prestani kazni.

Včeraj je stal pred deželnim sodiščem tudi 35-letni Romano Romano, sin onega Valentina Romano, ki je nedavno temu v ulici Punta del forno zaklal svojo ženo. Romano Romano je bil obtožen, da je dne 6. junija t. l. na parniku »Santorio« svojega očeta, zgorajomenjenega Valentina Romano, udaril s pestjo v obraz. Slednji, ki je sedaj v preiskovalnem zaporu radi znanega zločina, se je tudi prikazal pred sodiščem, da izpove o stvari. Popisal je vse natanko, kdo je bil žnjim na parniku, kako je navstal prepir in kako ga je njegov sin Romano udaril s pestjo po obrazu. Ta slučaj je posebno važen radi sledečega:

Nedavno je stal ta Valentin Romano pred porotniki radi umora svoje žene. Takrat se je delal Romano kakor da bi se ničesar ne spominjal in kakor da bi bil popolnoma bebast, radi česar so takrat pretrgali razpravo, da se obtoženec preišče, da-li je pri čisti pameti ali ne; na večerajšnji razpravi pa se je spominjal vsega in je govoril povsem jasno, iz česar se da sklepati, da se je tedaj samo pretvarjal. Sin njegov, Romano Romano, je bil na večerajšnji razpravi spoznan krivim in ga je sodišče obsodilo na enomesečno težko ječo.

Nesreča na državnem kolodvoru. Na kolodvoru pri sv. Andreju je včeraj popoldne zidar Dominik Buccimazza v družbi drugih tovarišev dvigal s strojem neki 400 kg težak kamen. Kar naenkrat je zdrnil kamen iz verige, na kateri je visel in padel na tla. O tem bi bil zmastil Buccimazza, da se ni isti pravčasno izognil. No, vsejedno mu je kamen podrsnil po rami in mu zlomil ključnico. Ponesrečenca so prenesli v bolnišnico.

Pretep v gostilni. V gostilni »Margherita« pri sv. M. Magdaleni zg. stepili so se predsinoči Edmund Višnjevce, Anton Pečenko in Anton Škilan, prva dva iz sv. M. Magd. zg., zadnji iz ulice Broletto. Najslabje je izšel iz pretepa Višnjevce, ki si je moral nekaj ran zdraviti na zdravniški postaji. Razun njega je bil ranjen tudi Josip Krišćak, kateremu je po nesreči priletela čaša v glavo.

Dražbe premičnin. V četr., dne 1. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Sette Fontane 17, hišna oprava; Opčina 175, oprema pekarije; ulica del Bastione 2, hišna oprava; ulica Farneto 10, oprema v

zalogi; Kontovel 37, krava; ul. Farneto 24, hišna oprava.

Konj in koleselj v jarku. Predsinoči se je prevrnil kočijaž Mihael Z., ki je bil nekoliko »okrogel«, s svojim konjem in kolesljem v neki obretni jarek pri sv. Jakobu. Po sreči se ni prav poškodoval.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.0, ob 2. uri popoldne 31.3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.8 — Danes plima ob 9.49 predp. in ob 9.08 pop.; oseka ob 3.20 predpoludne in ob 3.29 popoldne.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo dne 25. avgusta svojo vrtno veselico. Opozorjena so torej druga bratska društva, da za ta dan ne določijo svojih morda namerjanih veselje. Program in prostor se objavita svoččasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Nov odvetnik.** Odvetnik g. dr. Ivan Zuccoon otvori jutri svojo odvetniško pisarno v Pulju. (Via Circovallazione št. 21.)

× **Regnicoli v Riemanjih.** Italijanski listi poročajo, da so v Riemanjih napadli nekatere laške delavce. Mi nimamo o tem še nikakega sporočila in pričakujemo, da nam tamošnji somišljeniki pojasnijo te stvar.

× **Značilno odlikovanje.** Občinski zastop v Humku (Umago) je imenoval deželnega odbornika, znanega dra. Pier-Antona Gambinija, častnim občanom. Ker je Pier-Antonio v hudem navskrižu s prvaki italijanskega političnega društva za Istro, si tolmačijo ljudje to imenovanje kakor demonstracijo proti Benuatiju, Bartoliju itd., kajti živemu krstu niso znane kake zasluge Pier Antona za občino Humk.

× **Za danes brez komentarja.** Na e. kr. učiteljsku v Kopru, na tem detetu žalosti, jeze in ogorčenja istrskih Hrvatov in Slovencev: na tem zavodu je bilo v ravnokar minolem šolskem letu: v I. tečaju 5 hrvatskih mladičev, v drugem pa 6. Od teh 11 mladičev jih je padlo samo — 8!! To je naravnost grozno. Komentar, ki ga je napisala »Naša Sloga« k temu dejstvu, prinesemo jutri v pouk vsem onim brumnim dušam, ki se nekako zgražajo nad nami, ker ne moremo odpustiti možu Slovenceu, ki pomaga vzdrževati take vnebovpijoče krivice in je še nekako ponosen na razmerah na tem nesrečnem učiteljsku!!

× **Volitve so tu!** Deželni odbor v Poreču je dal stavnemu odseku dež. odbora nalog, naj ukrene potrebne korake za popravilo nekaterih vodnjakov v občini Pomjan. — To je najgotoveje znamenje, da se bližajo volitve! Kdaj je bila še kaka volitev, da ne bi signori na Pomjansčini zidali in popravljali vodnjakov, kar pa ni čisto nič spremenilo na dejstvu, da Pomjanci še danes nimajo pitne vode. Radujte se torej, Pomjanci: gospoda v Poreču vam to pot gotovo sezidajo ceste in vodnjake — na papirju!

Vesti iz Kranjske.

* **Potrđitev Ivana Hribarja** županom v Ljubljani. Njeg. e. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagoizvolilo z Najvišjim odlokom od dne 20. julija letos potrditi zopetno izvolitev gospoda Ivana Hribarja županom deželnega stolnega mesta Ljubljane.

Prisega županova se bo vršila v smislu § 21. občinskega reda v soboto, dne 3. avgusta t. l. ob 11. uri popoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«.

* **Poboji.** V Stepanji vasi pri Ljubljani so se fantje stepili. V tem pretepu je zidal Fran Hren zaklal 38-letnega Antona Mekinea. Dva druga udeležnika sta bila težko ranjena. Mekine je zapustil udovo in petero otrok.

Delavci v papirnici v Vevčah, N. Kramer, je počakal paznika Josipa Remea in ga udaril s hodom po glavi tako močno, da je bil Remea takoj mrtav.

* **Izvolitev deželnega glavarja Otona Detele** predsednikom »Kmetijske družbe« na Kranjskem je cesar potrdil.

* **Z Gorenjskega.** Hladim se na Kranjskem in si krepčam živce; potujem veliko po krasni gorenjski ravni in lazim po hribih.

Kakor pošten tržaški katolik, odpravil sem se tudi jaz na božjo pot k sv. Mariji pomagaj; prisustvoval sem s soprogo in deej sv. maši, katero je daroval neki gospod novomašnik.

Po maši smo zajutrkovali na krasnem vrtu gostilne Finžgarjeve prav dobro in jako ceno. Ker mi je bila pot do kolodvora jako neugodna, najel sem si voz, ki nas je vozil po krasni poti do Kranja, od koder smo se zopet podali na svoje domovje v Ljubljano. Krono mojemu popotovanju pa je napravil moment, ko smo privozili v krasno vas Naklo. Vročina je bila strašanska; videl sem, da so konji in kočijaž zelo žejni — jaz pač ne manje, torej ni ostalo drugzega, nego da sem napil konje z vodo, sebe in družino pa s svežim pivom.

V sredi vasi je vodnjak. Tu napajajo konje mimo vozečih voznikov, a vodnjak služi tudi za vso vas. Nisem prijatelj vode, vendar sem si ogledal vodnjak in čudil sem se, kako je mogoče piti tako gosto vodo.

Poprašal sem nekega kmeta, je-li voda vedno tako kalna in mož mi je povedal, da bi bila voda jako dobra, ako bi lesene cevi ne bile gnjile; po vsakem dežju da je voda nepitna.

Na svoje vprašanje, zakaj se to ne popravi, rekel mi je mož: Ja, gospod, denarja nam manjka!

Na, ta je pa lepa! Nevesta-li g. deželni sanitetni referent in okrajni zdravnik za to, kakšna nevarnost preti vasi in potujočim ljudem in živini, ako pride v vas kaka epidemija?! Jaz sem kar strmel in vzel bi bil steklenico vode seboj, da bi jo bil analiziral; pa mudilo se nam je in opustil sem to nakano.

Poznam Istro, Kras, Goriško, pa na tak slučaj vendar nisem še naletel. To je pravi škandal, katerega bi morala vlada odpraviti — če ne gre drugače, pa s silo! Pomislite-li, da se slučajno pritepe v vas legar, kaj nastane potem?!

Mislite in mislite! Glejte da Vas ne bo učila bridka skušnja, ko bo prepozno!

Pohajkovalet.

Vesti iz Štajerske.

— **Matura na Mariborski gimnaziji.** Dne 23. t. m. so se završili izpiti na mariborski višji gimnaziji. Prijavilo se je 41 osmošolcev in sicer 34 Slovencev in sedem Nemcev. 30 jih je napravilo maturo. Z odliko trije: Slovenca Anton Jehart in Anton Pintar ter eden Nemeč. Čez dva meseca sme ponoviti zrelostni izpit devet dijakov, dva pa še le čez eno leto.

— **Tretje možko učiteljske** na Štajerskem. O letošnjem proračunu je štajerski deželni zbor sprejel predlog, naj deželni odbor do prihodnjega zasedanja vse potrebne ukrene za ustanovitev moškega učiteljskega na — Gor. Štajerskem. »Domovina« pripominja k temu: Slovenci nimamo prav nič proti temu, zadovoljimo se z učiteljskim v Mariboru, toda isto mora postati — slovenski zavod.

— **Nemci v Celju** so ustanovili društvo »nemško-narodnih pomočnikov«. Na ustanovno svečanost dne 25. avgusta pride tudi tisto nemško-nacionalno fanté imenom Franko Stein, ki se je proslavilo v državnem zboru z vsklikom, da je vsakdo neumen, kdor je v Avstriji patrijot. To bo imel mož govoranco. Dober tek!

Razne vesti.

Ubijalski napad v cerkvi. V katedrali v Lvovu se je minole sobote zjutraj dogodil grozen prizor, strašen zločin. 75-letni stolni dekan Ivan Hausmann je daroval sv. mašo. Kar je planil nanj neki človek — in sicer iz boljših krogov, menda hišni posestnik — s palico in ga smrtno ranil, da se je prelat zgrudil na tla. Sedaj poročajo, da je napadalec bolan na duhu, kateremu se je bilo zmešalo že večkrat. Vse duhovnike je smatral za svoje največje sovražnike. Ko je v soboto zjutraj odhajal od doma, je rekel, da gre v veliko bitko, Stanje ranjenega prelata je jako nevarno, vendar niso rane absolutno smrtno. Katedralni kapitelj se je posvetoval, da-li naj bi katedralko zaprl, ker je svetišče profanirano. No, od te misli je kapitelj odstopil, ker je kri ostala v ornatu in ker bolani na duhu sploh ne morejo profanirati cerkve.

Tragedija. V Požegi se je dogodil ta-le pretresljiv slučaj: Dne 28. okolo 9. uri pred-

poludne je prišla neka služkinja v sobo kr. gozdnarskega nadzornika Kosovea in ga je dobila še v postelji. Zahtevala je od njega pomoči za dete, katero je imela z njim. Ker pa ni hotel ni čuti o kaki pomoči, je ona potegnila iz žepa ostro britev ter je začela brezobzirno mahati z njo po Kosoveu. Razparala mu je trebuh, na srečo pa čreva niso poškodovana. Potem mu je razsekala roko od ramena do lahta. Potem pa mu je zadala še eno rano nad srem; ta pa je nevarna. Stanje Kosovevega je tudi zato skrajno nevarno, ker je zgubil mnogo krvi.

Kako je Mark Twain sam sebi ploskal! Mark Twain, znani imenitni ameriški humorist, pripovedoval je nedavno šaljivo dogodbo, ki se je dogodila na prvem velikem banketu, prirejenem njemu v čast. Ker ni bil vajen takih banketov, se je na istem silno dolgočasil. »Predno smo pričeli jesti«, pripovedoval je Mark Twain, »čital je načelnik ali nekdo drugi opis odličnih gostov; vsaki-krat pa, ko je omenil kakega odličnjaka, so vsi navzoči burno ploskali. Opazil sem, da je jeden mojih sosedov zelo zgovoren in zanimiv človek. Ravnokar sva započela zanimiv razgovor, kar je započelo gromovito ploskanje. Takega ploskanja nisem bil prej nobenkrat opazil in začel sem tudi jaz mehanično ploskati. Takrat sem zapazil, da me moje sosodstvo gleda jako čudno in se zadovoljno smeje. Vznemir sem se ter začel še močnejše ploskati in sem naprosil slednjič svojega sosedu, naj mi pove, komu da ploskajo. — »Samuelu Clemensu«, odgovoril mi je on — »ki pa je bolj poznan pod imenom Mark Twain.« Takoj sem nehaj ploskati in me je bilo sram, kakor še nikoli poprej. — Ploskal sem samemu sebi.«

Za izlet čeških kolesarjev v naše slovenske kraje se je prvotno določeni program iz raznih ozirov nekoliko predručil ter je definitivno zdaj ta:

V nedeljo dne 11/8 1901.: Odhod iz Prage ob 11. uri 35 min. popoldne; prihod na Dunaj zvečer ob 7. uri 5 min. Tu je prijateljski sestanek z dunajskimi Čehi.

V ponedeljek dne 12/8 1901.: Odhod z Dunaja ob 7. uri 45 min. zjutraj; prihod v Trbiž ob 5. uri 20 min. popoldne. Tu bi južnali. Iz Trbiža pojdejo v Zabnico, kjer pustite kolesa, od tod na Višarje, kjer prenočite.

V torek dne 13/8 1901.: Iz Višarij (zajutrki) čez Zabnico in Trbiž v Rabelj (drugi zajutrki) — na Predel in nazaj čez Rabelj v Trbiž (obed) — Belopeč do klanjskih jezer (južna) od tam v Kranjsko goro (večerja in prenočišče).

V sredo dne 14/8 1901.: Iz Kranjske gore (zajutrki) na Dovje, kjer pozdravijo župnika Aljaža, — Mojstrana (drugi zajutrki), v Bled (obed) — Vintgar-Bled (večerja in prenočišče).

V četrtek dne 15/8 1901.: Bled (zajutrki) — Bohinj (drugi zajutrki) — s čolni po bohinjskem jezeru — k Savici — obed v Bohinju — popoldne v Bled (večerja in prenočišče).

V petek dne 16/8 1901.: Bled (zajutrki) — Kranj (drugi zajutrki). Tu položite venec na grob Prešerna. — Jezersko (obed). — V češko koč na Grintoveu — prenočišče deloma v koči, deloma na Jezerskem.

V soboto dne 17/8 1901.: Jezersko (zajutrki) — Kranj — Medvođe (drugi zajutrki) — Ljubljana (obed in prenočišče).

V nedeljo dne 18/8 1901.: Izlet v postojnsko jamo.

Naloga nas Slovencev je, da priredimo našim severnim bratom časten vsprejem. Zato se nadajamo, da bo ljudstvo Čeha povsod navdušeno sprejemalo; slovenske kolesarje pa pozivljemo tem potom, da gredo izletnikom mnogoštevilno nasproti ter jih spremljajo. Zlasti dne 18/8 1901., ko je nedelja, pričakujemo, da se pridruži Čehom veliko število naših kolesarjev; zato tudi namerava zveza slovenskih kolesarjev prirediti isti dan velik zvezni izlet v Postojno.

Trgovina in promet.

Naročnikom telefona. Ker je pričakovati, da se v drugi polovici meseca avgusta t. l., povodom v tem času vršecih se selitev, mnogo telefonskih naročniških postaj premesti, so vabljeni gospodje naročniki, da dotične zahteve še pred 15. avgustom t. l. prijavijo e. kr. poštnemu in brzojavnemu

ravnateljstvu, da se potem telefonske postaje lahko prenesejo pravočasno in brez ovir..

Brzojavna poročila.

Deželni zbor istrski.

KOPER 31. (P.) Deželni zbor istrski bo imel v petek dne 2. avgusta, ob 10. uri zjutraj prihodnjo sejo s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika minole seje; priobčenja; doklada na špirtite; poboljšanje plač učiteljskemu osebju; formalna razprava osnove o prenosu sedeža deželnega zastopstva, odnosno o predlogu dra. Lagunje (naj bi državni zbor odločil o tej stvari); in slednjič ra-prava o proračunu za l. 1901.

Pohvala eskardi v vztočni Aziji.

DUNAJ 31. (B.) Danes izdano admiralno povelje prinaša nastopni razglas njeg. ekscelence poveljnika mornarice, admiralja barona Spauna: Z veseljem dajem na splošno znanje besede najmilostljivejšega in najdobrohotnejšega pripoznanja, ki jih je Njeg. Veličanstvo blagoizvolilo brzojavnim potom sporočiti poveljniku e. in kr. eskadre v iztočni Aziji:

»Povodom povračanja Mojih ladij »Ca-sarica Elizabeta« in »Zenta« v domača vodovja čutim se z veseljem primoranega, da Vam, poveljnikom ladij in štabom kakor tudi moztvu Moje eskadre v iztočni Aziji izrečem najtoplejo zahvalo za službe, storjene požrtvovalno in uspešno ob težavnih, nenavajenih odnošajih, s pristrčno željo po srečni vožnji v domovino.

Fran Josip, l. r.«

Vojna v južni Afriki.

LONDON 31. (B.) Lord Kitchener javlja iz Pretorije: General Walter Kitchener operira severno od Middelburga proti Ben Viljoen. 19. huzarski polk je po ostri ježi priporil en top »pompon«. 18. huzarski polk je prisel ravno še o pravem času, da je pomagal vzeti Burom 20 voz ter vjeti 32 Burov. Pet Burov in pet mož 19. huzarskega polka so bili ranjeni. (Ali Angleži res nič ne slutijo, kako se smešijo s takimi poročili?!)

Nagla smrt Desider Szilagy-a.

BUDIMPEŠTA 31. (B.) Nekdanji minister in predsednik zbornice poslancev, Desider Szilagy, je danes ponoči nenadoma umrl. Pokojnik se je še le večer popoldne vrnil iz Karlovih var v Budimpešto. Po večerji se je bil umaknil v svojo sobo, katero je zaprl. Danes zjutraj pa, ko je ključavničar odprl vrata, so ga našli mrtvega. (Szilagy je bil znan po svoji energiji; bil je jedna najmarkantnejih prikazni madjarskega liberalizma).

Hiša v Rojanu

enonadstropna, skoro nova, z lepim vrtom, je na prodaj. Natančneje se pozivé v naši tiskarni, ulica Carintia 12.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Tratu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenci nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče
poprave, toliko za cerkve kolikor za
zasebnike. Velika in izbrana zaloga
latev za okvirje in drugih predmetov
po zelo nizkih cenah.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
kapitla in rizika z razpečevanjem zakonito
dvojenih državnih papirjev in srečk.
Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-
reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Svoji k svojim!

IVAN REBEK

ključarski mojster

Celje. - Poljska ulica št. 14.

Priporoča slavnemu občinstvu
svoje najnovejše in najboljše
aparate za streljanje proti toči.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni
Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in
srebru iz najslavnejših tovarn s in per-
riskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete vdelane v žel-
vino kost, dalnogledeji za kopno, za po
morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, baro-
metri in poveksevne leče po ugod-
nih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Glasovir

še v dobrem stanju je na prodaj za
nizko ceno. Oglasiti se je pri Mariji
Butković. Via Rossetti št. 2. gostilna
»Gambrinus«.

Gostilna Fr. Valetič,
ulica Solitario št. 12.
Vedno sveže pivo po
24 nč. Okolčansko in
istrsko vino po 40 nč.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost za torej
naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR:

ZALOČA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinjne
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

Nova lastnika ravnatelja Berrettini & Cattaneo.

Vallkanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. Špecialiteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

Telefon št. 657.

Ob nedeljah in praznikih v legem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.

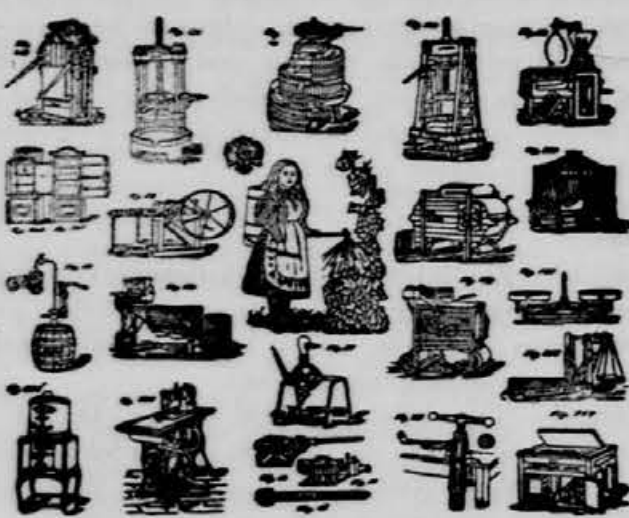
Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodi lastnika-ravnatelja osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejme gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. Kegljšče.

Izvrstna kuhinja dobro perskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
vensko-italijanskem jeziku z več kakor 400
slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
potrebni predmeti za kmetijstvo vinarstvo,
za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Velika zaloga

po najnižjih

cenah. Nova

kolesa I. vrste od Kron

75.— više, vže rabljene

kolesa od 65 krou više.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—.

Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju,

najpripravnější šivalni stroj na

roko „The Jewel“ šiva vsako snov,

debelo ali tenko in tudi najmoč-

nejše sukno in platno. Celo se-

stava je od železa in jekla, fino

poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivan-

kami, posodico, ključem in potegovalcem vija-

lov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno

šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon

vzbujajo povsod zbog njegove konstrukcije,

dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10

tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi

od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik

krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja,

godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po

povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost!

Fotografični popolen stroj gld. 1.90 s

kojim zamore napraviti vsak brez prej-

šne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5

Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljo gld.

1.90 Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi gld 3.—. Za zunanje na-

ročbe se zaračuna zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

se zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic
4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 krou 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“

v Pregradi, Rogatec Slatina (Rohitsch-Saaz-erbrun).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST:

Lekarnar L. pl. Török in Dr. Egger. — ZÁGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na drobno se vdobiva povsod.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlanskih, briskih, dal-
matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane le-
sene ali pletene rolete, železne ali lesene
zatvornice za prodajalnice, naj se obrne
naravnost na

Prvo hrvatsko tovarno ža-
luzij roletov, lesenih in že-
eznih zatvornic in
kartonaže

G. Skrbič

Zagreb — Illica 40 — Zagreb.

Ceniki brezplačno in franko. Va-
rujte se potovalnih zastopnikov, ki za-
htevajo denar v naprej.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel

Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso

ima veliko pekarno in sladčičarno.

Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov,
raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih
biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za
poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike.
Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen
kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko
na dom in trgovcem v razprodajo. Domače mali-
novce po nizki ceni.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaja
istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter.
Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski ocet po 12
nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pri-
pravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo
po zelo ugodnih cenah.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat
na dan svež hruh in velik izbor sladčič. Sprejema v
pecivo bodisi testo za navađen kruh ali sladčiče. Za-
loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Najbolja prevlaka za podove
je Fernolendtov

bliščeči lak
za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
prejšno prevlak, se ne prilepi, se ga lahko opere in
e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 krou in
v plehasti škatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:

Dunaj, V Schulerstrasse št. 21

Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštnem povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila,
nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo
za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna
zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
brnasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Radi odpotovanja proda se
bicikelj in tandem

najnovejšega sistema, jako
elegantna in lahko tekoča iz
najbolj renomirane svetovne
tovarne za 100 gld. pod ceno.

Naslov dobi se v uredništvu
našega lista,